

B 97 (som fremsat): Forslag til folketingsbeslutning om undertegnelse og ratifikation af tillægsprotokollen til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Fremsat den 6. februar 2009 af Anne Baastrup (SF), René Skau Björnsson (S), Lone Dybkjær (RV) og Line Barfod (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om undertegnelse og ratifikation af tillægsprotokollen til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at iværksætte de nødvendige foranstaltninger for, at regeringen på Danmarks vegne hurtigst muligt kan undertegne og ratificere den frivillige tillægsprotokol til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne mener, at Danmark hurtigst muligt skal tilslutte sig den frivillige tillægsprotokol til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. Danmark har på nuværende tidspunkt undertegnet, men endnu ikke ratificeret, selve handicapkonventionen. Ved at tilslutte sig tillægsprotokollen ville enkeltpersoner og organisationer få mulighed for at klage til den særlige overvågningskomité, hvis de mener, at Danmark overtræder konventionens bestemmelser. Den mulighed har man bl.a. i Sverige, der allerede har ratificeret både konventionen og tillægsprotokollen. Adskillige af de lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, har allerede undertegnet tillægsprotokollen, bl.a. Sverige, Finland, Island, Tyskland, Østrig, Frankrig, Italien, Spanien og Portugal. Den danske regering har imidlertid indtil nu afvist at undertegne tillægsprotokollen. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at hvis regeringen seriøst ønsker at sikre menneskerettighederne for personer med handicap, så kræver det, at Danmark undertegner og ratificerer tillægsprotokollen. Foreløbig har 137 lande undertegnet handicapkonventionen, og heraf har 47 lande ratificeret den. Derudover har 81 lande undertegnet og 27 lande ratificeret tillægsprotokollen (www.un.org/disabilities).

FN's konvention om rettigheder for personer med handicap

FN's konvention om rettigheder for personer med handicap blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 13. december 2006 og blev den 30. marts 2007 underskrevet af Danmark sammen med en række af de øvrige medlemslande, som dermed forpligtede sig til at ratificere konventionen. Den 3. maj 2008 trådte konventionen i kraft for de lande, der havde ratificeret konventionen, dvs. ikke for Danmark, hvor regeringen fortsat arbejder på at få konventionen ratificeret, så dens bestemmelser bliver retligt bindende for Danmark. Handicapkonventionen forpligter de undertegnende lande til at sikre, at mennesker med funktionsnedsættelser ikke bliver diskrimineret, og at de får de rettigheder, som konventionen foreskriver. Det omfatter både borgerlige og politiske rettigheder samt sociale, økonomiske og kulturelle rettigheder.

De borgerlige og politiske rettigheder omfatter bl.a. ret til deltagelse i det politiske og offentlige liv, ytringsfrihed, ikkediskrimination, lige ret for loven, personlig frihed m.v. De sociale, økonomiske og kulturelle rettigheder omfatter bl.a. lige adgang til skolegang og uddannelse, til arbejdsmarkedet, til en tilfredsstillende levestandard, og til deltagelse i kultur- og fritidsliv og sport, herunder til rejser og turisme (www.handicap.dk/politik/rettigheder/fn-konventionen).

Der er desuden nedsat en international overvågningskomité tilknyttet konventionen, som bl.a. skal behandle rapporter fra de enkelte medlemslandes regeringer og skyggerapporter fra uafhængige nationale organisationer.

Konventionen giver ikke mennesker med handicap nye rettigheder, men fastslår, at alle menneskerettigheder også gælder for mennesker med handicap, og præciserer, hvordan staterne skal sikre de eksisterende grundlæggende menneskerettigheder, når det gælder mennesker med handicap, således at deres rettigheder respekteres, og at de ikke bliver diskrimineret.

Konventionens danske ratificering vil indebære, at enhver form for diskrimination skal forbydes ved lov. Det er måske moralsk forkasteligt at diskriminere mennesker med handicap, men det er ikke retsstridigt.

Tillægsprotokollen til handicapkonventionen

Den frivillig tillægsprotokol til konventionen omfatter kun deltagerstater, der har tilsluttet sig konventionen. Den internationale overvågningskomité, der er tilknyttet selve konventionen, skal også behandle individuelle klager i medfør af tillægsprotokollen.

Der er dermed etableret et internationalt klageorgan, som indebærer, at enkeltpersoner såvel som organisationer i de lande, som har ratificeret protokollen, har ret til at klage til den internationale overvågningskomité, hvis de mener, at det pågældende land krænker handicapkonventionens bestemmelser.

I sit svar til Socialudvalget den 29. april 2008 (SOU alm. del - svar på spørgsmål 119, folketingsåret 2007-08, 2. samling) begrundede velfærdsminister Karen Jespersen den manglende vilje til at undertegne tillægsprotokollen med, at regeringen ikke finder det hensigtsmæssigt at tiltræde tillægsprotokollen, så længe der ikke foreligger en fortolkningspraksis om omfanget af de forpligtelser, som de deltagende stater kan blive pålagt vedrørende de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Og i Politiken den 15. januar 2009 udtaler velfærdsministeren, at »Danmark har et tilfredsstillende rets- og klagesystem. Det gælder også for personer med handicap. Ved at sige ja til tillægsprotokollen risikerer vi, at en international uafhængig komité kan tilsidesætte afgørelser truffet i det danske retssystem.«

Regeringens afvisning tyder på, at regeringen ikke fuldt ud ønsker at bakke op om konventionens bestemmelser, når den ikke vil give handicappede den mulighed for at kunne klage over manglende rettigheder, ulighed og forskelsbehandling, som tilslutningen til tillægsprotokollen ville give adgang til.